نازه‌های نشر

کتاب «ریشه‌ها و پیامدهای احتیاط در اجتهاد و افتا» منتشر شد

رواق| «ریشه‌ها و پیامدهای احتیاط در اجتهاد و افتا» اثر سعید ضیایی‌فر است که به همت پژوهشکده فقه و حقوق پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی تهیه و توسط نشر این پژوهشگاه در ۳۳۱ صفحه منتشر شد.

پژوهشکده فقه و حقوق در چارچوب اهداف و فعالیت‌های تعریف شده خود فراهم‌آوری مجموعه چند جلدی از گفت‌وگو با استادان و صاحبنظران حوزوی و دانشگاهی را با عنوان «فقه، حقوق و جامعه» و جهه همت خود قرار داد. این مجموعه در راستای سیاست یاد شده گام‌هایی در مرحله طرح و دریافت ایده برمی‌دارد.

پژوهش حاضر با عنوان ریشه‌ها و پیامدهای احتیاط در اجتهاد و افتا، یکی از اعضای این مجموعه است. احتیاط در ساختار اصول مجموعه امامیه عنوان یکی از اصول عملیه است اما ریشه‌ها و پیامدها و حتی همه مباحث آن در این جایگاه نیست. احتیاط در سرلسر فقه استدلالی وفقه فتوایی به عنوان دلیل، اصل یا موضوعی، با قابلیت بارشدن احکام شرعی بر آن مطرح است.

در این اثر، ضمن بررسی تأثیرات احتیاط در دوره اخباری‌ها، پیش و پس از آنان، تلاش شده تطورات احتیاط در دوره‌های گوناگون نشان داده شود. علل و عوامل احتیاط شناسایی و بازتاب پیدا و پنهان آن واکاوی شود و در یک کلام، علم فقه از منظر احتیاط گرایی تا حدی آسیب‌شناسی شود که فقیه از بازتاب‌های مثبت آن استفاده کند و از بازتاب‌های منفی آن در امان بماند.

اثر در سه فصل تعریف شده و در ادامه، متن گفت‌وگو در حوزه دانشگاه آمده است؛ فصل نخست در سه گفتار تدوین شده حجت الاسلام و المسلمین میلغی تنظیم شده که از جمله مباحث مطرح شده در این گفت‌وگوها می‌توان به احتیاط نویسنده در فصل دوم تا ۱۰ گفتار به بیان «علل و عوامل احتیاط» پرداخته است. همچنین سومین فصل که با عنوان «پیامدهای احتیاط» نگارش یافته، در ۱۴ گفتار این مهم را بررسی کرده است. در ادامه این اثر نیز حاصل گفت‌وگو با آیت‌الله استادی، آیت‌الله گرامی، آیت‌الله معرفت و حجت الاسلام والمسلمین مبلغی تنظیم شده که از جمله مباحث مطرح شده در این گفت‌وگوها می‌توان به احتیاط در استنباط و فتوا دادن، احتیاط در زمان استقرار حکومت اسلامی، احتیاط ریشه پیدایش شهرت و اجماع، نقش خصلت‌های فقیه در احتیاط، رابطه احتیاط و اجماع، تفاوت شیعه و اهل سنت در احتیاط، عوامل تحول بخش احتیاط در تاریخ، معنا و اقسام فتوای به احتیاط، احتیاط در مقام افتا، عوامل احتیاط و مبانی عدم پایبندی به احتیاط اشاره کرد.

در بخشی از این کتاب با عنوان «پیامدهای احتیاط در اجتهاد و افتا» می‌خوانیم: «یکی از امور مهم، بررسی پیامدهایی است که رویکرد احتیاطی در استنباط فقهی دارد؛ چرا که شناخت وجوه بیشتر به پیامدهای منفی یک امر و خسارات جبران‌ناپذیری که ممکن است به همراه داشته باشد، افراد را بیشتر ترغیب می‌کند از آن پرهیز کنند یا دست‌کم آن را کاهش دهند؛ همچنین توجه به پیامدهای مثبت، افراد را بیشتر ترغیب می‌کند به آن رو آورند».

نکته‌ها

آیت‌الله جواد دان

روایت علمای اخلاق
از دیدار حضرت موسی(ع) با خضر نبی(ع)

بزرگان علمای اخلاق قصه‌ای را نقل کرده‌اند. خدای متعال حضرت موسی را به محضر حضرت خضر فرستاد که از ایشان چیزهایی بیاموزد. رفتند و دیگر خودتان داستان‌هایش را بلد هستید. آن قصه‌ای که عرض می‌کنم این است. من خودم ندیدم اما از آدم‌های درجه اولی شنیدم که حرفشان معتبر است. می‌گفتند وقتی این دو به محضر حضرت خضر فرستاده شدند، در راه یک بچه‌ای را دیدند که داشت با دوستانش بازی می‌کرد. این دو توجه داشتند. حضرت خضر فرمود: فرق من و تو این است که تو در فکر زیاد کردن و بیشتر انجام دادن مقتضیات هستی ولی من در فکر رفع موانع هستم. من لقفشان را می‌گویم و بعد معنا می‌کنم.

فرمایشی که داریم این است که: آن آقایانی که این را نقل می‌کردند، یعنی علمای اخلاق، همه خیلی به این موضوع توجه داشتند. حضرت خضر فرمود: فرق من و تو این است که تو در فکر زیاد کردن و بیشتر انجام دادن مقتضیات هستی ولی من در فکر رفع موانع هستم. من لقفشان را می‌گویم و بعد معنا می‌کنم.

یعنی کسی که در فکر رفع موانع است از کسی که دارد به مقتضیات می‌پردازد، مرتبت بالاتری دارد. مقتضیات مانند همین نماز جماعتی است که ما خواندیم؛ عمل خوبی است که وسیله بالا رفتن می‌شود یعنی دلیل، علت و عامل بالا رفتن. کسی که رفع موانع می‌کند، مشکلات [را برطرف می‌کند] تا این نماز که می‌خواهد بالا برود، به مشکل برنخورد. تقریباً همه ما این را می‌فهمیم.

مثلا زیارت امام حسین(ع) که خیلی مهم است از همین مقتضیات است اما اگر من دل مادرم را سوزانده این زیارت به جایی نمی‌رسد. این مانع است. یا مثلا خانم شما از رفتار شما دلنگران است. نمی‌داند امشب که به خانه آمدید چه حرف تندی به او خواهید زد. این خانم می‌ترسد شوهرش که امشب دارد به خانه می‌آید، چه رفتاری خواهد کرد. خب این ترس و خوف و دل‌لرزه آن خانم از اعمال شما، درباره اعمال احتمالی شما، نمی‌گذارد این نمازها پرواز کند. باور کنید، آدم نماز که می‌خواند باید بالا برود یا نفهمد. نماز آدم را بالا می‌برد. باید بفهمد. مگر نگفته‌اند الصَّلاةُ مِعراجُ المُؤمِن.

شما باید در یک نمازت به معراج بروی.

خب چرا نمی‌توانیم برویم؟ چون نمازمان از همان اول روی زمین بود، آخرش هم روی زمین است. مال مشکلاتی است که درست کرده‌ایم. برای خودمان پایند درست کرده‌ایم. دلبستگی درست کرده‌ایم. نمی‌گذارد نماز پرواز کند.

ستیزوا
با صدقه دادن، روزی خود را فرود آورید.

دروغ، روزی را کم می‌کند.

نا اربعین

پذیرایی اهل سنت ایران از زائران پاکستانی اربعین

سعید دهنوی، سخنگوی ستاد مردمی اربعین سیستان و بلوچستان در گفت‌وگو با خبرنگار حوزه مسجد و هیئت خبرگزاری فارس با اشاره به اینکه این ستاد از سال ۹۳ برای خدمتگزاری به زائران پاکستانی و شبه قاره هند تشکیل شده است، گفت: امسال از گروه‌های مردمی شیعه و حتی اهل سنت در مرز میرجاوه تشکیل شده که امسال با توجه به اضافه شدن مرز ریمدان، در این بخش نیز خدمت‌رسان مردم هستیم. این گروه‌ها شامل هیئت‌های مذهبی، موکب‌ها و گروه‌های مردمی است.

دهنوی با بیان اینکه امسال بیش از دو سال وقفه به دلیل شیوع کرونایی، دوباره خدمت‌رسانی به زائران پاکستانی را در هفت حوزه داریم، گفت: امسال پایگاه اینترنتی www.۴۰۰۵۴.ir راه‌اندازی شد تا افراد علاقه‌مند به خدمت، ثبت‌نام کنند که در مجموع هزار و ۲۰۰ نفر خادم ثبت‌نام کردند. این خادمان برای کارهایی مانند پیاربشگری، کفاشی، آشپزی، گرافیک، تدوین، عکاسی و ... نام‌نویسی کردند و در حال حاضر به صورت حضوری در منطقه و یا غیرحضوری مشغول خدمت‌رسانی هستند.

سخنگوی ستاد مردمی اربعین سیستان و بلوچستان با اشاره به اینکه یکی از زیبایی‌های خدمت‌رسانی به زائران پاکستانی در استان سیستان و بلوچستان، فعالیت و خدمات گروه‌های اهل سنت است، گفت: این هم‌وطنان ما در منازل خود به به این زائران اسکان می‌دهند و پذیرای آنان هستند. بخش مهم و عمده‌ای از خادمان ریمدان، اهل سنت هستند.

وی افزود: سران طوایف اهل سنت و بزرگان هر منطقه در مرز حضور پیدا می‌کنند و خوش آمدگوی زائران پاکستانی هستند. آن‌ها موکب راه‌اندازی کرده و ایستگاه صلواتی دارند و هر زائری که وارد می‌شود، تلاش می‌کنند به او خدمت‌رسانی کنند. تعدادی از اهل سنت نیز برای حمل و نقل، وسایل شخصی خود را یا کار آورده‌اند و یا به عنوان راننده مشغول خدمت‌رسانی هستند.

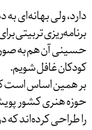

قمری - فاطمی نژاد |

هر چند نفس حضور کودکان در راهپیمایی عظیم اربعین در تربیت و پرورش آن‌ها نقش غیرقابل انکاری دارد، ولی بهانه‌ای به دست نمی‌دهد که از طراحی و برنامه‌ریزی تربیتی برای انتقال مفاهیم والای حماسه حسینی آن هم به صورت جذاب و سرگرم‌کننده برای کودکان غافل شویم.

برهمین اساس است که امسال گروهی از هنرمندان حوزه هنری کشور پویشی با عنوان «مسیر رؤیایی» را طراحی کرده‌اند که در آن، مادران نقل‌کننده و راوی حماسه کربلا برای کودکان در مسیر پیاده‌روی اربعین می‌شوند. این پویش بهانه‌ای شد تا سراغ تیم طراحی و ایده‌پردازی آن برویم.

■ فریم‌های پویانمایی روی پرده نقالی

هادی محمدیان یکی از طراحان این پویش است، کسی که همه، پویانمایی سینمایی «شاهزاده روم» به کارگردانی او را به یاد دارند. او که در مقام طراح، کار طراحی چند پرده از این پویش را به عهده داشته به خبرنگار ما می‌گوید: در فضای انیمیشن وقتی به ایده‌ای می‌رسید، در ابتدا طراحی به صورت کلی انجام می‌شود، اما طراحی برای پرده‌های پرده‌خوانی نسبت به طراحی در پویانمایی بسیار متفاوت است.

او ویژگی مهم طراحی برای کودکان در این پرده‌ها را استفاده از رنگ، لعاب و ترکیب‌بندی با فضای روشن معرفی می‌کند و ادامه می‌دهد: تاکنون انیمیشنی با موضوع واقعه کربلا و اربعین ساخته نشده، اما ما طوری این پرده‌ها را طراحی کردیم که وقتی بچه‌ها ببینند، فکر می‌کنند فریم‌هایی از پویانمایی جداشده و در این پرده‌ها قرار گرفته است.

کارگردان سینمایی «شاهزاده روم» در پاسخ به این پرسش که چقدر طراحی این پرده‌ها بر اساس سناریو و چقدر مبتنی بر فکر خود هنرمند بوده، می‌گوید: داستان اولیه برای طراحی این پرده‌ها نوشته شده بود و درباره فضای کلی با عوامل این پویش صحبت کرده بودیم اما قرار شد هر هنرمند با توجه به داستان نوشته شده با زاویه نگاه خودش طراحی‌ها را انجام دهد.

■ تعاملی بودن پرده‌خوانی
دلیل انتخاب مادران به عنوان پرده‌خوان

مرتضی اعلایی، ایده‌پرداز این پویش نیز با اشاره به تاریخچه نقالی و پرده‌خوانی در سنت ایرانی می‌گوید: هنر پرده‌خوانی سابقه دیرینه در کشور ما دارد. در گذشته هم نقالی و هم پرده‌خوانی قهوه‌خانه‌ای را داشتیم که برخی از نقالان در این هنر، شاهنامه‌خوانی را اجرا می‌کردند و در مناسبت‌هایی مانند محرم‌ها و صفر نیز نقالان حول محور سیدالشهدا(ع) نقالی و پرده‌خوانی می‌کردند.

او معتقد است هنر پرده‌خوانی به دلیل اینکه ترکیبی از صدا، تصویر، قصه و نمایش است می‌تواند ابزار خوبی برای انتقال مفاهیم معارفی و دینی به کودکان باشد و ارتباط بهتری با کودکان برقرار کند.

از اعلایی درباره جزئیات این پویش می‌پرسیم و او بیان می‌گوید: هنر پرده‌خوانی هنری تعاملی میان راوی و مخاطب است به همین دلیل با توجه به اینکه مادران با کودکان خود ارتباط عمیقی دارند تصمیم گرفتیم پرده‌خوانی را به مادران بسپاریم تا در مسیر پیاده‌روی اربعین و در فواصلی که خانواده‌ها در موکب‌ها در حال استراحت هستند بتوانند برای کودکان خود داستان‌های واقعه عاشورا و مفاهیم اخلاقی و دینی ائمه اطهار(ع) را تعریف کنند، کودکان نیز وقتی با داستان‌های این پرده‌خوانی ارتباط بگیرند بتوانند در این پرده‌خوانی سهیم شوند و هر کدام از آن‌ها راوی داستان‌های ۶ پرده طراحی شده در این پویش باشند.

ایده‌پرداز این پویش و مدیر خانه ماهد از زمان زیادی که تحقیق و پژوهش برای این پویش انجام شد می‌گوید و می‌افزاید: پرده‌های طراحی شده در این پویش به طور غیرمستقیم به مباحث اخلاقی و معرفتی ائمه اطهار(ع) می‌پردازد، زیرا این هنر پرده‌خوانی است و فضای روضه نیست تا برای کودکان هضم این مفاهیم سخت باشد.

اعلایی علت دیگر انتخاب مادران به عنوان راوی در این پویش را این گونه توضیح می‌دهد: در مسئله روایتگری واقعه کربلا، نقش حضرت زینب(س) بسیار مهم بوده و از جایگاه ویژه‌ای برخوردار است، در این راستا از مادران خواسته‌ایم راوی داستان‌های ۶ پرده این پویش باشند.

«مسیر رؤیایی» پویش پرده‌خوانی برای کودکان در راهپیمایی اربعین

روایت مادرانه از حماسه جاودانه

وی در مورد طراح محتوای این پویش نیز عنوان می‌کند: حجت‌الاسلام احمدرضا اعلایی، دانش‌آموخته کارشناسی نمایش عروسکی و بنیان‌گذار مجتمع آموزشی شهید جمران که تجربه روایتگری و اجرای پرده‌خوانی برای کودکان را دارد نویسنده محتوای این پویش است.

اعلایی به این نکته اشاره دارد که پیش از اعلام فراخوان این پویش در قالب برگزاری همایشی آموزشی ۲۰۰ نفر از مادرانی که در تهران بودند در این همایش شرکت کرده و نحوه روایتگری در پرده‌خوانی را آموزش دیدند و جزوه‌های آموزشی در اختیارشان قرار گرفت. علاوه بر این، برای سایر علاقه‌مندان به صورت مجازی آموزش‌ها انجام شد.

به گفته او، این پویش نخستین پویش نقالی و پرده‌خوانی است که با کلیپ آموزشی همراه با متن و کتاب صوتی به زبان‌های عربی، انگلیسی و فارسی در اختیار علاقه‌مندان قرار گرفته است.

وی اضافه کرد: همچنین در محرم سال گذشته در میدان امام حسین(ع) تهران برای ۵ هزار کودک یک هفته پرده‌خوانی با هدف انتقال مفاهیم معارفی، اخلاقی و دینی امام حسین(ع) انجام شد که بازتاب خوب بود. این موضوع در هیئت‌های مذهبی که در استرالیا، لبنان و بحرین توسط ایرانیان برگزار شده بود نیز اجرا شد و کودک ارتباط خوبی با این فضا برقرار کرده بودند.

ایده‌پرداز این پویش و مدیر خانه ماهد مزیت هنر پرده‌خوانی را روایتگری تعاملی آن می‌داند و معتقد است روایت در پرده‌خوانی یک طرفه نیست.

■ به دلیل طراحی قابل فهم برای کودکان

هادی دوست محمدی، گرافیست و کارتونیست از دیگر طراحان پرده‌ها در این پویش است.

او درباره طراحی‌هایش برای این پویش می‌گوید: داستان‌ها براساس تاریخ است، اما سعی کردیم آن بخش از تاریخ را که برای کودکان قابل فهم است در طراحی پرده‌ها در نظر بگیریم.

او ادامه می‌دهد: از دوستان نویسنده در حوزه کودک هم کمک گرفتیم، همچنین از حجت‌الاسلام اعلایی که معلم گروه سنی کودکان است و تجربه زیادی در این عرصه دارد بسیار بهره بردیم.

دوست‌محمدی بیان می‌کند: تلاش کردیم صحنه‌های خشن تاریخ را نشان ندهیم و چون این پرده‌ها قرار است برای کودکان به نمایش درآید تلاش ما این بود طراحی‌ها شوخ نباشند. این هنرمند به تجربه‌ای که چند سال پیش درباره پرده‌خوانی برای نوجوانان داشته اشاره می‌کند و می‌گوید: با کمک دوستان نویسنده‌ام برای نوجوانان در دانشگاه شریف پرده‌خوانی طراحی کردیم و فایل‌های این پرده‌ها را در فضای مجازی به اشتراک گذاشتیم. این موضوع سبب شد در کشورهایی مانند استرالیا و کانادا نیز شاهد اجرای پرده‌خوانی با همان طرح‌ها در هیئت‌های عزاداری باشیم که احساس بسیار خوبی داشت و به ما خیلی انرژی داد.

دوست محمدی به محدودیت‌های موجود در هزینه‌ها اشاره می‌کند و می‌افزاید: پرده‌های پویش مسیر رؤیایی در اندازه‌های ۵۰ در ۷۰ است و شاید اگر تیراژ بالا بود یا محدودیت در هزینه وجود نداشت می‌توانستیم این پرده‌ها را در اندازه‌های بزرگ‌تر طراحی کنیم.

دانستنی‌های زائر

۱۴ دارویی که زائران اربعین نباید همراه داشته باشند

برای سفر اربعین باید به قوانین میزبان که عراق است، توجه کرد. در عراق همراه داشتن ۱۴ نوع دارو ممنوع است که در این گزارش داروهای ممنوعه برای سفر اربعین را مشاهده می‌کنید.

به گزارش فارس، برای رفتن به زیارت اربعین باید به قوانین کشور عراق به عنوان میزبان، توجه کرد که یکی از این موارد، همراه نداشتن داروهای ممنوعه است؛ به‌طوری که شاید استامینوفن کدئین در کشور ما دارویی عادی و در دسترس تلقی شود، اما در عراق به دلیل داشتن کدئین در این دارو، همراه داشتن آن ممنوع است و در صورت مشاهده، با زائر برخورد می‌شود. در همین راستا، مسئولان هلال احمر از زائران می‌خواهند از همراه داشتن داروهای حاوی موفرین، متادون، دیازپام، هیدرومورفون، میریدین هیدروکلراید خودداری کنند. علاوه بر این، داروهای مصرفی تخصصی به‌ویژه داروهای اعصاب و روان را با خود داشته و به ما خیلی انرژی داد.

در ادامه، فهرست عناوین داروهای ممنوعه برای ایام اربعین که از سوی مرکز پزشکی حج و زیارت هلال احمر تأیید شده را مشاهده می‌کنید:

«آمپول پتیدین ۵۰ و ۱۰۰ میلی‌گرم، آمپول مرفین ۱۰ میلی‌گرم، قرص متادون ۵ و ۲۰ میلی‌گرم، شربت متادون، قرص هیدرومرفین ۲ میلی‌گرم، قرص متیل فنیدات هیدروکلراید، قرص ترامادول ۵۰ و ۱۰۰ میلی‌گرم، آمپول ترامادول ۵۰ میلی‌گرم، شربت اکسیکوتوانت کدئین، قرص استامینوفن کدئین، آمپول دیازپام ۱۰ میلی‌گرم، قرص دیازپام ۲، ۵، ۱۰ و ۱۰ میلی‌گرم، آمپول بوپرنورفین و قرص بوپرنورفین».

به گزارش فارس، اعمال ستاد اربعین پیش‌بینی تشرف ۵ میلیون ایرانی به زیارت اربعین را کرده و در روزهای گذشته جمعی از عاشقان حسینی عزم به عراق را آغاز کرده‌اند. بر اساس آمار ثبت‌شده در سامانه سماح، بیش از ۹۵ درصد زائران امسال به صورت زمینی به عراق مشرف می‌شوند و از هفته آینده سفر زائران به اوج خود خواهد رسید.

رواق ۳ قدس

رواق ۲ قدس

آگهی مزایده ۲ فقره ماشین‌آلات و تجهیزات
نوبت اول

شرکت ریخته‌گری تراکتورسازی ایران (سهامی خاص) در نظر دارد تعداد ۲ فقره ماشین‌آلات و تجهیزات مستهلک خود را از طریق مزایده عمومی به فروش برساند. لذا متقاضیان می‌توانند جهت بازدید و کسب اطلاعات بیشتر در ساعات اداری به آدرس: کیلومتر ۱۰ جاده مخصوص کرج، تقاطع بزرگراه شهید همت، شرکت ریخته‌گری تراکتورسازی ایران، ادارات تدارکات مراجعه نمایند.

۱- ۱ دستگاه ماشین تراش CNC ساخت کشور چین مدل ۲۰۱۲ با شماره سریال ۲۰۱۲۰۱۰۱۰۱